Docnr37

BEANTWOORDING VRAGEN BMF

1. *Er wordt ingezet op de emissiereductie van 46% ten opzichte van 2019. Welke reductie is volgens de provincie gerealiseerd tussen 2019 en heden, en wat zou dan nog het resterende reductiedoel zijn? Welke referentie heeft de provincie voor het antwoord?*
   Zie het rapport van 5.1.2.e Vanaf 2019 tot heden bedraagt de emissiereductie circa 20 %.
2. *Kunt u een verifieerbare onderbouwing geven van de stelling dat de maatregel tot een sectorgemiddelde emissiereductie van 46% op locatieniveau zal leiden?*
   Zie het rapport van 5.1.2.e
3. *Mede gezien de ambitie van de provincie om te streven naar meer natuurinclusieve (en biologische) bedrijfsvoering, zouden we graag zien dat de provincie ondernemers stimuleert om voor die route te kiezen, of voor de optie om minder dieren te gaan houden.*
   Dit is een (politieke) wens. Overigens hebben GS op 2 december jl., om agrarisch ondernemers verder te ondersteunen bij het extensiveren van hun bedrijfsvoering, aangegeven om te onderzoeken of de regeling 'Grond voor graasdierhouderij' opnieuw open gesteld kan worden.
4. *Klopt het dat krachtens art. 3.98 alleen bedrijven maatregelen zullen moeten treffen die ten tijde van het van kracht worden van de regeling stallen hebben staan waarvan de vergunning 15 respectievelijk 20 jaar of langer geleden onherroepelijk is geworden? Of verschuift de termijn 'uiterlijk 15 respectievelijk 20 jaar geleden' naarmate de tijd verstrijkt? En zijn over 5 jaar de melkveestallen aan de beurt waarvan de vergunning 15 jaar geleden onherroepelijk is geworden? Indien dit laatste het geval is, dan dient dit expliciet te worden geformuleerd.*
   De regeling werkt als volgt. Vanaf de ingangsdatum van 1 juli 2026 moeten alle huisvestingssystemen voldoen aan de normen zoals opgenomen in bijlage VI, behoudens huisvestingssystemen die jonger dan 15/20 jaar oud zijn. Dat is expliciet zo opgenomen in de regeling van artikel 3.98, eerste lid, aanhef en onder b. De termijn verschuift dus naarmate de tijd verstrijkt.
5. *Klopt het dat alle melkveestallen waarvoor een huisvestingssysteem is gerealiseerd op grond van een omgevingsvergunning die maximaal 20 jaar geleden onherroepelijk is geworden en voor alle andere diercategorieën gerealiseerd op grond van een omgevingsvergunning die maximaal 15 jaar geleden onherroepelijk is geworden op het moment dat de regeling ingaat, ongemoeid worden gelaten? Graag een toelichting bij het antwoord indien deze lezing onjuist is.*
   Zie het antwoord op vraag 4: Huisvestingssystemen moeten aangepast worden op het moment dat zij de leeftijd van 15/20 jaar bereiken. Dit volgt uit het woord 'vanaf' 1 juli 2026 zoals opgenomen in art. 3.98, eerste lid, aanhef.
6. *Voor welk aandeel van de stalgebouwen (welk aandeel van het totaal aantal Brabantse landbouwhuisdieren) moeten nog maatregelen genomen worden conform bijlage VI, indien alle gebouwen die zijn gebouwd op grond van een vergunning die korter dan 20 respectievelijk 15 jaar geleden onherroepelijk is geworden, buiten schot blijven?*
   Het gaat niet om gebouwen. Het gaat om het huisvestingssysteem. Door Connecting Agri & Food is in het kader van de Routekaart veehouderij in 2024 een inschatting gemaakt om hoeveel dierenverblijven met verouderde huisvestingssystemen het dan gaat. Op pagina 9 van de Onderbouwing bij Routekaart veehouderij vindt u daarvan een overzicht. Voor de volledigheid merken wij op dat dit overzicht mogelijk niet meer

helemaal actueel is vanwege de verschillende landelijke beëindigingsregelingen die sindsdien hebben plaatsgevonden, waar diverse bedrijven aan deel hebben genomen.

7. *Welk aandeel van die groep stalgebouwen (welk aandeel van het totaal aantal Brabantse landbouwhuisdieren) voldoet als individueel stalgebouw niet aan de eis van bijlage VI maar gemiddeld op bedrijfsniveau aan de emissienorm van bijlage VI?*
   Dat is niet bekend, en vanuit de aanpak voor ammoniakemissies is dit overigens ook niet relevant.
8. *Is het juist dat met art. 3.98 onder 1a sprake is van een statische regeling? Indien nu wordt voldaan aan de eis van art. 3.98 onder 1a dan wordt ook later aan de eis van art. 3.98 onder 1a voldaan, tenzij bijlage VI wordt gewijzigd?*
   Nee dat klopt niet. Op het moment dat er een nieuw verouderd stalsysteem is, wordt het bedrijfslocatieplafond immers verlaagd en moet er bij het voldoen op bedrijfsniveau worden voldaan aan dat bijgestelde plafond. Als een ondernemer op dit moment voor alle dierenverblijven (al dan niet op bedrijfsniveau) voldoet aan de normen in bijlage VI dan is het correct dat hij geen extra maatregelen hoeft te treffen, behoudens in het geval dat de normbijlage wordt bijgesteld.
9. *Hoe kan worden vastgesteld of wordt voldaan aan de gemiddelde-eis van artikel 1, gegeven het feit dat in veel gevallen onbekend is welke emissies op bedrijfsniveau optreden?*
   Voor het antwoord wordt ervan uitgegaan dat bedoeld wordt artikel 3.98, eerste lid, onder a. Het bedrijfslocatieplafond ammoniakemissie wordt berekend op grond van het aantal dieren, leeftijd van de aanwezige huisvestingssystemen en de normen in bijlage VI, per 1 juli 2026.
10. *Er wordt in art. 3.98 onder 1a geen onderscheid gemaakt per hoofdcategorie dieren. Hoe moet het artikel worden gelezen indien op één bedrijf meerdere hoofdcategorieën dieren worden gehouden?*
    Per hoofdcategorie gelden normen waaraan voldaan moet worden. In het vierde lid van artikel 3.98 is aangegeven dat wordt uitgegaan van de feitelijk gerealiseerde situatie die (legaal) op grond van toestemmingen aanwezig is. Zoals onder vraag 9 is aangegeven wordt op basis van de feitelijk gerealiseerde situatie en het toegestane aantal dieren in die gerealiseerde situatie, het bedrijfslocatieplafond berekend.
11. *Wordt met 'voor een hele hoofdcategorie' bedoeld een diercategorie? Hoe verhoudt art. 3.98 onder 2 zich tot art. 3.98 onder 1a?*
    Bij de indeling van hoofdcategorieën is in bijlage VI aangesloten bij de indeling van de Omgevingsregeling. Per hoofdcategorie is een normtabel opgenomen in bijlage VI.
    De verhouding tussen het eerste lid onder a en het tweede lid, is dat het tweede lid ziet op bedrijven die voor een bepaalde datum niet voldeden aan de emissie-eisen uit het Besluit emissiearme huisvesting.
12. *Gelden de eisen in artikel 3.100, onder a - d cumulatief? Zo ja, dan dient dit expliciet te worden gemaakt.*
    Ja, dit is expliciet opgenomen door na de voorwaarde onder c, het woordje 'en' toe te voegen. Deze wijze van regelen is conform de aanwijzingen voor regelgeving.
13. *Op welke wijze meent u dat op de naleving van de eis onder a. - natuurinclusieve bedrijfsvoering - kan worden toegezien, aangezien die is bedoeld als een juridisch bindende eis. Wij geven u als sterk vermoeden mee dat de eis onder a. oncontroleerbaar is, en daarmee niet handhaafbaar en uitvoerbaar. Er zou een keuzemenu komen te gelden van een serie bedrijfskeuzes waarvan toezicht op de naleving onbegonnen werk is. Het stellen van bindende voorwaarden zonder reëel toezicht op de naleving is in strijd met de eisen van rechtszekerheid.*

Dit is een mening die wij niet delen. De regeling voor natuurinclusieve bedrijfsvoering is al enige jaren in werking en is goed handhaafbaar en controleerbaar. Het is aan een ondernemer om aan te tonen dat hij aan de voorwaarden voldoet. Voor melkveehouderijen hebben Gedeputeerde Staten een handreiking Natuurinclusieve melkveehouderij vastgesteld, waarin een methodiek is beschreven en maatregelen zijn benoemd waarmee in ieder geval voldaan wordt.

14. *Als facultatieve voorwaarde voor natuurinclusieve bedrijfsvoering wordt een drietal variabelen op ammoniakuitstoot (kg NH3/ha) genoemd. Wij vragen u om duidelijk te maken hoe dit wordt bepaald.*
    Wij gaan er vanuit dat hiermee de Handreiking natuurinclusieve melkveehouderij wordt bedoeld. Het betreft de ammoniakemissie zoals berekend in de KringloopWijzer als totale emissie van ammoniak (NH_3) van graasdieren per hectare (ha). De factoren die hierbij een rol spelen zijn melkproductie per ha, ruw eiwit in rantsoen, totale stikstofgift, aandeel zandgrond en aandeel grasland.
15. *Als facultatieve voorwaarde voor natuurinclusieve bedrijfsvoering wordt een percentage (Agrarisch) natuurbeheerland genoemd. Wij vragen u om duidelijk te maken hoe dit wordt bepaald.*
    Dit betreft het percentage agrarisch natuurbeheer zoals vastgelegd in contracten en BBM pakketten bij Agrarische Collectieven.
16. *De weidegang als voorwaarde voor natuurinclusieve bedrijfsvoering staat enkel genoemd in de Handreiking, en niet ook in art. 3:100. Daarmee lijkt het geen bindende voorwaarde te zijn voor natuurinclusieve bedrijfsvoering.*
    Dat is correct, de 2 GVE-norm is wel als harde voorwaarde opgenomen. De regeling in de verordening is niet beperkt tot melkrundveehouderijen. Ook andere diercategorieën kunnen (in theorie) gebruik maken van de regeling. Daarom is weidegang niet in de regeling van de verordening opgenomen.
17. *Zie de vraag onder 12. Bij de voer- en managementmaatregelen geldt dezelfde vraag over handhaving. Hiermee wordt weer een compleet nieuw veld van regels en toezicht gecreëerd. Tot op heden is er geen noemenswaardige ervaring met publiek toezicht op het veevoer in de veevoerbak. Gegeven de weerstand tegen en daarmee het kwetsbare draagvlak voor de maatregelen in combinatie met enerzijds de onvoldoende capaciteit van de omgevingsdiensten om effectief te handhaven en anderzijds de moeilijke handhaafbaarheid van de gestelde voerhuishouding, moet de vraag worden gesteld of deze maatregel realistisch is.*
    De voer- en managementmaatregelen zoals opgenomen in bijlage VI zijn algemeen geaccepteerd en stonden voorheen ook in landelijke regelgeving. Er zijn alleen maatregelen opgenomen die ook vanuit toezicht en handhaving toepasbaar zijn.
18. *Hoe verhoudt de regeling zich tot de omgevingswaarden uit de Wet Stikstof en Natuurherstel en de Greenpeace-uitspraak?*
    Met de reductie die met de maatregel wordt behaald werken wij toe naar een sectorgemiddelde van 46 % ammoniakreductie. Of wij daarmee ook de in nationale wetgeving vastgelegde omgevingswaarde realiseren, wordt bij de evaluatie in 2030 betrokken. Daarvoor zijn we ook afhankelijk van de maatregelen die het Rijk treft, maar met deze bijgestelde aanpak voorkomen we dat we moeten blijven wachten op dergelijke maatregelen.
19. *De emissiereductie wordt juridisch vastgelegd met een maatwerkvoorschrift dan wel een vergunningvoorschrift. Wordt dat voorschrift geformuleerd als een emissiewaarde? Zo nee, gegeven het feit dat het een emissiereductiemaatregel is, hoe wordt dan de effectiviteit van de maatregel op bedrijfsniveau vastgesteld?*
    Het is een misverstand dat de emissiereductie wordt vastgelegd. In het maatwerkvoorschrift wordt de te treffen maatregel en de voorwaarden voor het treffen

van de maatregel vastgelegd. De emissiereductie die daarmee gerealiseerd wordt is vastgelegd in bijlage VI en is gebaseerd op gedragen (wetenschappelijke) onderbouwingen. Indien een ondernemer een omgevingsvergunning voor een nieuwe activiteit aanvraagt, wordt het bedrijfslocatieplafond emissiereductie opgenomen in de omgevingsvergunning. De wijze waarop wij met het bedrijfslocatieplafond willen omgaan kunnen wij op dit moment nog niet in de vergunningen vastleggen, gelet op juridische overwegingen en vanuit toezicht en handhaving.

20. *Van onder meer hokdierbedrijven is onvoldoende bekend welke bedrijfsemissies optreden. Wat is de stand van zaken in het kunnen vaststellen welke bedrijfsemissies feitelijk op bedrijfsniveau bij hokdierbedrijven optreden?*
    Voor de bijgestelde aanpak is dit nu niet relevant. Zoals onder vraag 19 is aangegeven worden de emissiereductie berekend op grond van gedegen (wetenschappelijke) onderbouwingen. Er wordt inmiddels op veel plaatsen continu emissies gemeten. De resultaten worden in de loop van 2026 en verder verwacht.
21. *Hoe wordt deze regeling toegepast op de PAS-melders en de bedrijven die onder het PAS zijn uitgebreid met een depositiewaarde tussen de 0,05 en 0,005 mol?*
    Zoals in artikel 3.98 is bepaald, wordt uitgegaan van huisvestingssystemen die ouder zijn dan 20 jaar en de op basis van de legale situatie feitelijke gerealiseerde huisvestingssystemen. Voor PAS-melders (e.a) geldt dat ook zij verouderde huisvestingssystemen moeten verduurzamen. Het is niet aannemelijk dat die verouderde systemen met de PAS zijn gerealiseerd. De verplichting tot legalisatie van ontwikkelingen, die onder de PAS zijn gerealiseerd, met een vergunning blijft bestaan.
22. *Zijn stalmaatregelen wel als passende maatregel aan te merken? Er wordt geadviseerd om de methodiek in te brengen bij een procedure die al bij de Afdeling aanhangig is.*
    Zoals ook in het dossier is aangegeven, is deze werkwijze nog niet bij een rechter beproefd. Er liggen wel 2 juridische adviezen die aangeven dat men verwacht dat de aanpak, mits deze echt alleen is gericht op ammoniakemissiereductie, in rechte houdbaar is. Voorts heeft de rechtbank Den Haag al geoordeeld dat de verplichte aanpassing van verouderde huisvestingssystemen een passende maatregel zijn.
    In een voorkomend geval wordt bezien of het mogelijk is om de werkwijze in een lopend proces in te brengen. Het is overigens niet aannemelijk dat dit eenvoudig kan omdat de meeste aanhangige procedures ook betrekking hebben op bedrijfsontwikkeling. Dat valt niet onder de voorgestelde maatregel.
23. *Het is een gemiste kans om voor hokdierbedrijven geen emissieplafond op te nemen in de vigerende vergunningen met daaraan gekoppeld een gedurende drie jaar geldende jaarlijkse emissiemeetplicht, zeker voor bedrijven die in een straal van 3 km rond Natura 2000 gevestigd zijn.*
    Dit is geen vraag over de aanpak. Zoals aangegeven werken wij met de aanpak toe naar een bedrijfslocatieplafond dat zodra dit mogelijk is in de natuurvergunning wordt opgenomen. Het opleggen van zo'n bedrijfslocatieplafond en het opleggen van continue meetverplichtingen is op dit moment (nog) niet uitvoerbaar.
24. *Voor doelsturing is een nulmeting op bedrijfsniveau een vereiste. Is de provincie bereid om te overwegen om een emissieplafond voor hokdieren in te voeren?*
    De aanpak is vooralsnog gebaseerd op een berekend bedrijfslocatieplafond waarbij in de normstelling van bijlage VI is uitgegaan van het laagste reductiepercentage die in gedegen (wetenschappelijk) onderzoek is aangegeven. Zodra het mogelijk is om dit controleerbaar en handhaafbaar op te nemen in een vergunning, gaan wij daartoe over.